

İŞ TEFTİŞİ TÜZÜĞÜ TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Tüzüğün amacı; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulunun teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Çalışma mevzuatının uygulanmasında ve soruşturmaların yürütülmesinde, Devlet adına yapılacak izleme, denetleme ve teftişin ilkeleri, teftiş hizmetinin örgütlenmesine ilişkin kurallar, müfettiş ve müfettiş yardımcılarının nitelikleriyle işe alınmaları ve çalışma yöntemleri bu Tüzükte gösterilmiştir.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Tüzük, 22/05/2003 tarihli 4857 sayılı İş Kanununun 92 inci maddesiyle, 13/12/1950 tarihli ve 5690 sayılı Sanayi ve Ticarete İş Teftiş Hakkındaki 81 numaralı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin Onanmasına Dair Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Tüzükte geçen;

- a) Bakan: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanını,
- b) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
- c) Başkan: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkanını,
- ç) Başkanlık: Başkan, başkan yardımcıları, refakat müfettişleri ve büro personelinin oluştuğu İş Teftiş Kurulu Başkanlığını,
- d) Başkan yardımcısı: İş Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı olarak görevlendirilen müfettişleri,
- e) Başmüfettiş: İş Başmüfettişlerini,
- f) Büro: Başkanlığa veya grup başkanlıklarına bağlı olarak şube müdürü, şef ve daha alt kadrolarda görev yapan personelden oluşan birimi,
- g) Çalışma grubu: Kurul Başkanlığı bünyesinde, Kurulun iş ve işlemleri ile müfettiş ve müfettiş yardımcılarının çalışmalarında etkinlik ve verimliliği sağlamak amacıyla oluşturulan çalışma ekiplerini,
- ğ) Çalışma mevzuatı: Çalışanlar ve işverenler arasındaki ilişkileri düzenleyen, çalışma hayatıyla ilgili, yasa, tüzük ve yönetmelikleri,
- h) Grup Başkanı: İş Teftiş Kurulu Başkanlığı Grup Başkanını,
- ı) Grup Başkan Yardımcısı: Grup Başkanına yardımcı olmak üzere müfettiş yardımcılığı süresi dahil en az yedi yıl kıdemi bulunanlar arasından görevlendirilen müfettişi,

- i) Grup Başkanlığı: Kurul faaliyetlerinin etkin ve verimli yürütülmesi için oluşturulan ve doğrudan Kurul Başkanlığına bağlı olan çalışma merkezini,
- j) Kurul: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulunu,
- k) Müfettiş: İş başmüfettişi, iş müfettişi ve teftiş yetkisi verilmiş iş müfettişi yardımcılarını,
- l) Müfettiş Yardımcısı: İş müfettişi yardımcılarını,
- m) Refakat Müfettişi: Başkanlığın iş ve işlemlerinde görev almak üzere yardımcılık süresi dahil en az beş yıl kıdemi bulunan müfettişler arasından görevlendirilenleri,
- n) Teftiş: İnceleme, araştırma, soruşturma ve izlemeyi,
- o) Turne süresi: Müfettişlerin teftiş programı sebebiyle ikametgâhı dışında geçirdiği süreyi,
- ö) Yönetmelik : İş Teftiş Kurulu Yönetmeliğini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Teşkilat, Görev ve Yetkiler

Kurul

MADDE 5 - (1) Kurul, doğrudan Bakana bağlı olup, teftişe yetkili bir başkanla, iş başmüfettişi, iş müfettişi ve iş müfettişi yardımcılardan oluşur.

(2) Müfettişler, hizmet gereklerine göre grup başkanlıklarında veya refakat müfettişi olarak Kurul Başkanlığında görevlendirilirler.

(3) Başkan, yardımcılık süresi dâhil Kurulda en az on yıl müfettişlik kıdemi bulunanlar arasından atanır.

(4) Kurulun iş ve işlemlerinde Başkana yardımcı olmak ve çalışma gruplarından sorumlu olmak üzere müfettiş yardımcılığı süresi dahil en az on yıl müfettişlik hizmeti bulunanlar arasından Başkanın önerisi ve Bakanın onayı ile kurul başkan yardımcıları görevlendirilir. Kurul başkan yardımcılarının görev süresi en fazla 4 yıldır. Görev süreleri dolan Kurul başkan yardımcıları 1 yıl grup başkanlıklarında veya refakat müfettişi olarak görev yaptıktan sonra belirtilen usul ve şartlarla yeniden başkan yardımcısı olarak görevlendirilebilirler.

(5) Grup başkanlıklarında, Kurul faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla Başkanın teklifi ve Bakanın Onayı ile bir Grup Başkanı ve yeteri kadar grup başkan yardımcısı, müfettiş ve müfettiş yardımcısı görevlendirilir. Grup Başkanı yardımcılık süresi dahil en az 10 yıllık müfettişlik kıdemi bulunanlar arasından görevlendirilir.

(6) Grup başkan ve grup başkan yardımcılarının görev süreleri en fazla 4 yıldır. Bu görev süresi 1 yıl uzatılabilir.

(7) Görev süreleri dolan, kurul başkan yardımcıları ve grup başkanları talepleri halinde refakat müfettişi olarak veya usul ve esasları yönetmelikle düzenlenen rapor okuma komisyonlarında görevlendirilirler.

(8) Görev süreleri dolan grup başkan ve grup başkan yardımcıları 1 yıl grup başkanlıklarında veya refakat müfettişi olarak görev yaptıktan sonra belirtilen usul ve şartlarla yeniden grup başkanı veya grup başkan yardımcısı olarak görevlendirilebilirler.

(9) Kurulun ve grup başkanlıklarının yazı ve hesap işleri bir büro tarafından yürütülür.

Çalışma grupları

MADDE 6 - (1) Başkanlıktaki çalışma grupları:

- a) Denetim planlama ve risk odaklı denetim geliştirme grubu,
- b) Mevzuat ve rapor değerlendirme grubu,
- c) Mesleki yetiştirme ve eğitim grubu,
- ç) Rehberlik, proje geliştirme ve destek grubu,
- d) İdari ve mali işler gruplarından oluşur.

(2) Denetim Planlama ve Risk Odaklı Denetim Geliştirme Grubunda en fazla on refakat müfettişi, diğer çalışma gruplarında beşer refakat müfettişi görevlendirilir.

(3) Refakat müfettişlerinin görev süresi en fazla 3 yıldır. Bu görev süresi 1 yıl uzatılabilir. Görev süreleri dolan refakat müfettişleri 1 yıl grup başkanlıklarında görev yaptıktan sonra belirtilen usul ve şartlarla yeniden refakat müfettişi olarak görevlendirilebilirler.

Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 7 - (1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Bakanın emri veya onayı üzerine Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların her türlü hesap, faaliyet ve işlemlerinin, ilgili mevzuat çerçevesinde uygulanması ile buralardaki amir, memur ve diğer görevlilerin görevleri ile hal ve hareketlerinin incelenmesini, idari teftişini, soruşturmasını ve ön incelemesini yapmak,

b) Çalışma hayatı ile ilgili mevzuat çerçevesinde programlı veya program dışı teftiş, inceleme ve soruşturma yapmak, gerekli önlemleri almak veya aldirmek,

c) Uluslararası sözleşmeler çerçevesinde iş yerlerinde uygulamaları incelemek ve izlemek,

ç) Çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izlemek ve mevzuatta görülen boşluk ve aksaklıkların giderilmesi için alınması gerekli önlemler konusunda görüş bildirmek,

d) 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu uyarınca işyerlerinde inceleme yapmak, iş ve işlemlerini teftiş etmek,

e) Kayıtdışı istihdamla mücadele etmek, bu amaçla sektörel analizlere dayalı denetimleri yürütmek ve gerektiğinde asgari işçilik incelemesi yapmak ve bu konularda alınması gerekli tedbirleri önermek,

f) Müfettişlerin iş teftişi ile ilgili faaliyet ve işlemleriyle ilgili teftiş, inceleme ve soruşturmaları yürütmek,

g) Çalışma hayatı ile ilgili mevzuat çalışmaları yapmak, gerektiğinde, teftiş ve denetimler sonucunda, mevzuatın aksayan yönleri, uygulanabilirliği, sektörel bazda ilgili kurum ve kuruluşlarca alınması gereken önlemleri belirleyen Genel Değerlendirme Raporu hazırlamak,

ğ) Denetim sonuçlarına ilişkin istatistikleri tutmak, değerlendirmek ve yorumlamak ve yayınlanmasını sağlamak

h) Özel kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak,

ı) Mevzuatta öngörülen ve bakanlık makamınca verilen benzeri işleri yapmak,

Başkanının görev ve yetkileri

MADDE 8 - (1) Başkan, iş teftiş hizmetinin yürütülmesinden sorumludur.

(2) Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

a) İş Teftiş Kurulunun çalışmalarını düzenlemek, gözlemek, denetlemek ve değerlendirmek,

b) Grup başkanlarının, kendilerine verilecek ilkelere göre hazırlayacakları teftiş programlarını incelemek, Bakanlık makamının onayına sunmak, uygulanmasını sağlamak ve sonuçları hakkında yıllık raporlar hazırlamak,

c) Müfettişlerin çalışacakları iş teftiş grup başkanlıklarını belirleyerek Bakan onayına sunmak,

ç) Teftiş raporlarını incelemek, varsa, eksikliklerini tamamlamak, yanlışlıklarını düzeltirmek,

d) Teftiş raporlarının sonuçlarına göre çalışma hayatının düzenlenmesi ile ilgili Bakanlığa önerilerde bulunmak,

- e) İş teftişiyle ilgili istatistik bilgileri düzenlemek,

f) Uluslararası Çalışma Örgütüne her yıl gönderilecek genel raporun iş teftişine ilişkin bölümünü hazırlamak ve Araştırma Kuruluna göndermek,

g) Müfettiş yardımcılığına alınacakların sayısını meslek dallarına göre belirleyip Bakanlık makamının onayına sunmak,

ğ) Müfettişlerin hakediş çizelgelerini incelemek veya inceletmek, eksikliklerin ve yanlışlıkların düzeltilmesini sağlamak ve tahakkuka bağlatmak,

h) Çalışma hayatıyla ilgili konularda düzenlenecek seminer, panel, konferans, toplantı vb. faaliyetlere müfettişlerin katılmalarını sağlamak ve gerekli görüldüğünde bu faaliyetlerde görevlendirmek,

ı) Gerektiğinde teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yapmak,

î) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşmalara veya üyesi olduğu uluslararası topluluklara katılmış ülkelerde, çalışma hayatı ve teftiş konusunda inceleme ve araştırma yapılması, bu ülkelerle bilgi alışverişinde bulunulması, varsa antlaşmaların iş teftiş sistemi hakkında öngördüğü yükümlülüklerin yerine getirilmesi için çalışmalar yapmak.

Grup başkanlarının görev ve yetkileri

MADDE 9 - (1) Grup başkanı, grup başkanlığındaki işlerin düzenli ve etkili biçimde yürütülmesinden sorumludurlar.

(2) Grup başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

Grup Başkanının görevi olarak bu maddede şifahi yazıyor!

a) Yıllık teftiş programlarını hazırlamak ve Başkanın onayına sunmak,

b) Teftiş programının uygulanmasını sağlamak,

c) Teftiş programlarına göre müfettişleri teftiş işleriyle bağdaşabilen işlerde görevlendirmek ve verilen işlerin sonuçlandırılmasını sağlamak,

ç) Teftiş raporlarını incelemek, varsa, eksikliklerini tamamlamak, yanlışlıklarını düzeltirmek, müfettiş ve yardımcılarının çalışmalarını izlemek, denetlemek,

d) Gerekliğinde müfettişlerin görev ve yetkilerine giren işleri yapmak,

e) İş Teftiş Kurulu Başkanlığınca verilen diğer işleri yapmak,

Müfettişlerin görevleri

MADDE 10 - (1) Müfettişlerin görevleri şunlardır:

a) İş Teftiş Kurulu Başkanı veya grup başkanınca kendilerine verilen işleri yapmak,

b) Çalışmalarının sonuçlarını rapora bağlayarak grup başkanına vermek,

c) Görevli oldukları yerlerde, programlarında bulunmayan, ancak, açıkça hukuka aykırı ve telafisi imkânsız zararların doğması ihtimali olan durumlarla karşılaştıklarında, grup başkanlığının onayını aldıktan sonra re'sen teftiş yapmak, → *elekte! ifade yazıyor!*

ç) 4857 sayılı İş Kanununun 92. Maddesi uyarınca işyerlerinde işçilerin yaş, cinsiyet ve sağlık durumlarına ilişkin mevzuata aykırılıklar tespit edilmesi halinde, ilgili mülki amire gönderilecek bir yazı ile bu işçilerin çalışmaktan alıkonmasını talep etmek,

d) Mevzuatta gördükleri boşluk ve aksaklıkların giderilmesi için önerilerde bulunmak,

e) Yasalar ve ilgili mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

(2) Müfettişlere, yasalarda ve ilgili mevzuatta belirtilenler dışında görev verilemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Müfettiş Yardımcılığına Giriş Şartları, Giriş Sınavı ve İşlemleri

Müfettiş yardımcılığına giriş

MADDE 11 - (1) Müfettiş yardımcılığına atanabilmek için:

a) Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde yazılı genel koşulları taşımak,

b) Hukuk, siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, iktisat, işletme, tıp, veterinerlik ve eczacılık fakülteleri ile mühendislik ve mimarlık bölümlerinden ya da bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtiçi ve yurtdışındaki öğretim kurumlarından mezun olmak,

c) Sağlık durumunun iklim değişikliklerine ve her çeşit yolculuk koşullarına elverişli olduğunu sağlık kurulu raporuyla belgelemek,

ç) Kasıtlı olmayan suçlar dışında özgürlüğü bağlayıcı bir cezayla hükümlü olmamak,

d) Sınavın açıldığı tarihte otuz beş yaşını doldurmamış bulunmak,

e) İş müfettişliği sınavına üçten fazla girmemiş olmak,

f) Yönetmeliğine göre yapılacak sınavı başarmak,
gerekir.

(2) Sınavda başarı gösterenler başarı derecelerine göre boş olan müfettiş yardımcılığı kadrolarına atanırlar.

Müfettiş yardımcılarının çalışmaları

MADDE 12 - (1) Müfettiş yardımcılığına atananlar, yardımcılık süresince grup başkanlıklarında görevli bir müfettişin yanında görev yaparlar.

(2) Yardımcılar tek başlarına teftişe yetkili değildirler. Ancak, yanında çalıştıkları müfettişlerin çoğunluğunun olumlu görüşü ve yapılan yetki sınavında başarılı olmaları şartıyla, Başkanın önerisi üzerine Bakan tarafından tek başına teftiş yetkisi verilebilir. Yetki sınavında başarı sağlayamayan müfettiş yardımcıları, üç ay içinde Başkanlıkça belirlenen bir tarihte yeniden yetki sınavına tabi tutulurlar. Bu sınavda da başarı sağlayamayan veya yetki sınavına katılmaya hak kazanamayan müfettiş yardımcılarının yeterlik sınavına kadar yetki verilmez.

Yeterlik sınavı ve müfettişliğe atanma

MADDE 13 - (1) Müfettişliğe, yönetmeliğe göre yapılacak müfettişlik yeterlik sınavını başaran müfettiş yardımcıları atanır.

(2) Yeterlik sınavına girebilmek için;

a) Müfettiş yardımcılığı görevinde fiilen en az üç yıl çalışmış olmak,

b) Başkanlıkça, yönetmeliğin müfettiş yardımcılarının çalışma ve yeterlik sınavına hazırlanma ilkelerini düzenleyen hükümleri uyarınca yaptığı çalışmalarda yeterli görülmek,

gerekir.

(3) Müfettişlik yeterlik sınavında başarı gösteremeyenlere yeterlik sınavından itibaren bir yıl içinde bir hak daha verilir. Bu süre sonunda da yeterlik sınavında başarı gösteremeyenler veya haklı bir neden olmaksızın yeterlik sınavlarına girmeyenler Bakanlıktaki diğer görevlere atanırlar.

Sınav kurulları ve sınav esasları

MADDE 14 - (1) Müfettiş yardımcılığına giriş, müfettişlik yetki ve yeterlik sınav kurulları oluşturulur. Sınav kurulları bir başkan ile dört üyeden oluşur. Başkan sınav kurullarının da başkanıdır. Kurulların üyeleri, Başkanın önerisi ve Bakanın onayıyla müfettişler arasından seçilir. Ayrıca, aynı usulle dörder yedek üye belirlenir.

(2) Müfettiş yardımcılığına giriş, yetki ve yeterlik sınavları yazılı ve sözlü olmak üzere iki bölümden oluşur.

(3) Müfettiş yardımcılığına giriş, yetki ve yeterlik sınavlarının konuları ve diğer esasları yönetmelikle belirlenir.

Yeniden müfettişliğe alınma

? — **MADDE 15** - (1) İstifa suretiyle kuruldan ayrılanlar ile kamu kurum ve kuruluşlarında başka bir göreve atanan müfettişler, Kurula yeniden alınabilirler. Bu hüküm, müfettiş yardımcıları hakkında uygulanmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Müfettişlerin çalışma alanları

MADDE 16 - (1) Müfettişlerin ülke düzeyinde denetim yapmaları esas olup Bakan onayı ile kurulacak grup başkanlıklarında görevlendirilebilirler. İşyeri sayısı, iş hacmi, işin yoğunluğu, niteliği ve dolu müfettiş kadro sayısı dikkate alınarak Kurul Başkanının önerisi ve Bakanın onayıyla Ankara, Adana, Bursa, İstanbul ve İzmir illerinde Grup Başkanlığı kurulabilir.

Turne süreleri

MADDE 17 - 1) Turne süreleri müfettişlerin mesleki kıdemlerine göre belirlenir. *Peki diğer maddelerde ne yapılabilir?*

(2) Buna göre turne süreleri;

- a) Kıdemi on yıla kadar (on yıl dahil) olan müfettişlere 5 ay,
- b) Kıdemi on yıldan fazla onbeş yıldan az olan müfettişlere 4 ay,
- c) Kıdemi onbeş yıldan fazla yirmi yıldan az olan müfettişlere 3 ay,
- d) Kıdemi yirmi yıldan fazla olan müfettişlere 2 aydır.

(3) Turne sürelerinin hesabında yıllık izin ve hastalık izninde geçen süreler dikkate alınmaz.

(4) Müfettişlerin talebi halinde bu süreler artırılabilir. Kıdemi 25 yıl ve daha fazla olan müfettişler turne süresine tabi olmayıp talepleri halinde turneye gönderilebilir.

Yurtdışında görevlendirme ve eğitim

MADDE 18 - (1) Müfettişler, Bakanlığın görev alanı ile ilgili konularda teftiş, inceleme, ön inceleme, eğitim, araştırma yapmak ve mesleki bilgi ve görgülerini arttırmak üzere Başkanın önerisi ve Bakanın Onayı ile bir yılı geçmemek üzere yurt dışına gönderilebilirler.

(2) Yurt dışına gönderilmede müfettişlik kıdemi ile birlikte, meslekte yetenekleri ile başarı ve yabancı dil bilgisi dikkate alınır.

(3) Yurt dışına gönderilenler, inceleme ve araştırmalarına ilişkin olarak döndükleri tarihten itibaren en geç üç ay içinde bir rapor düzenleyerek Başkanlığa sunarlar.

Kimlik belgesi

MADDE 19 - (1) Müfettişlere, Bakanca imzalanmış kimlik belgesi verilir.

Özlük hakları ve yazışmalar

MADDE 20 - (1) Müfettişlerin, aylık ve yolluklarını nasıl alacakları, her ay sonunda Hazineye karşı olan hesap durumları hakkında Bakanlığa nasıl bilgi verecekleri, görevli buldukları yerlerden ne gibi durumlarda ayrılacakları, işlemleriyle ilgili yazışma biçimleri yönetmelikte gösterilir.

Mühür

MADDE 21 - (1) Müfettişlere, sıra numaralı birer mühür verilir. Mühürler yalnız Tüzükte ve Yönetmelikte gösterilen görevlerde kullanılabilir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 22 – (1) 08/08/1979 tarih ve 7/17925 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan İş Teftişi Tüzüğü yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 23- (1) Danıştayca incelenmiş olan bu Tüzük hükümleri Resmi Gazetede yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 - (1) Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.